

Тенденції розвитку проектного менеджменту в умовах системних криз

Олег Мушинський

аспірант,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» м. Київ, Україна,

e-mail: mushynskyio1u@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0003-4377-8341

У новому десятилітті розвиток менеджменту відбувається в умовах складних змін. Такі зміни стали наслідком пандемії, російсько-української війни та економічних і кліматичних криз. Системний аналіз цих криз дозволяє встановити, що вони взаємозв'язані та взаємодіють таким чином, що їх спільний вплив перевищує суму кожної з них. Таку особливість французький вчений Едгар Морін назвав полікризою [1]. Інші дослідники, зокрема Адам Туз, також використовують цю ідею, вважаючи, що в ситуації полікризи ціле є небезпечнішим ніж сума її елементів [2]. Це положення співвідноситься з ще одним визначенням – пермакриза. Воно означає тривалий період невизначеності та нестабільності [3]. Тобто сфера управління входить в статичну та складну ситуацію, з постійною напругою. Тепер проектні менеджери та керівники організацій повинні розглядати кризу, як ситуацію якої потрібно управляти, а не вирішувати. Це вносить свої особливості в проектний менеджмент та управління командами проєктів.

Проведений аналіз трендів проектного менеджменту 2023 року показав, що їх можна класифікувати за двома ключовими групами: м'якими і гнучкими (flexible) [4]. До м'яких трендів відноситься перевага довіри над контролем, соціальні навички та емоційний інтелект як відмінність для лідерів, а також стійкість як пріоритет. Гнучкі тренди включають управління гібридними командами, інтеграція управління змінами для успіху проєкту та машинне навчання, яке виділяє новий тип взаємодії між людським та штучним інтелектом.

М'яка група трендів характеризується зростанням впливу соціальних та емоційних чинників на проектну діяльність. До них можна віднести довіру, лідерство, щастя, безпеку та цінність. Сьогодні, ці чинники відіграють ще більшу роль через перехід організацій на гібридну модель роботи. Опитування працівників показують, що одним з головних недоліків віддаленої роботи є надмірний контроль з боку керівників. Це впливає на емоційний стан колективу і на його продуктивність. Менеджери мають змінювати свої підходи до управління, які будуть базуватись на принципі більше довіри, менше контролю.

Гібридизація перекликається з іншими тенденціями – гнучкими. Вони визначаються динамічними змінами внутрішнього та зовнішнього середовища організацій. Ці зміни проявляються в сучасній гетерогенності учасників команд проєктів. Сьогодні менеджеру доводиться одночасно керувати чотирьома поколіннями, що мають свої культурні та ментальні особливості. Зокрема, молодша група покоління Y та покоління Z мають вищий рівень індивідуальності, що може відображатися на корпоративній та особистій лояльності до місця

праці [2]. Опитування людей віком від 18 до 24 років показало що 58% опитуваних готові покинути роботу, якщо вона буде заважати їм насолоджуватись життям [5]. В результаті молоде покоління стає складніше вмотивувати та зберегти в організації. Це ставить перед менеджерами завдання вивчення потреб різних поколінь, їх адаптацію в новому колективі та формування організаційної культури, яка погоджується всіма учасниками команди проєкту.

Окремо потрібно зазначити розвиток штучного інтелекту та його вплив на сучасний менеджмент. Все більше підприємств інтегрують великі мовні моделі в свою діяльність. Ці моделі дозволяють автоматизувати деякі процеси та прискорити створення продуктів. Впровадження штучного інтелекту в діяльність компаній вимагає високого рівня компетенцій від учасників проєктів та забезпеченням належної взаємодії між особистостями та штучним інтелектом під час колективного мислення по виконанню проєктів.

Отже можна побачити що гібридизація середовища є ключовою тенденцією в сучасному проєктному менеджменті, яка включає в себе три аспекти:

- Гібридне середовище, як модель роботи;
- Гібридне середовище, як спільна робота 4 поколінь;
- Гібридне середовище, як спільна роботи особистостей та штучного інтелекту.

Таким чином, ефективна та результативна реалізація проєктів під час сучасних криз потребує зміни процесів взаємодії всередині колективу та переходу до м'якого управління з урахуванням особливостей нових умов життєдіяльності суспільства.

Ключові слова: проєктний менеджмент; криза; тенденції; м'яке управління; гібридне середовище.

Список використаних джерел

1. Morin, E. (2008). *On Complexity*. Hampton Press (NJ).
2. Tooze, A. (2022, October 28). *Welcome to the world of the polycrisis*. *Financial Times*. <https://www.ft.com/content/498398e7-11b1-494b-9cd3-6d669dc3de33>.
3. *Permacrisis definition and meaning* | Collins English Dictionary. (2023). In *Collins Dictionaries*. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/permacrisis>.
4. Harrin, E. (2022). *Project Management Trends [2023]*. *Rebel's Guide to Project Management*. https://rebelsguidetopm.com/project-management-trends/#Why_is_it_important-10.
5. Twenge, J. M. (2017). *iGen: Why today's super-connected kids are growing up less rebellious, more tolerant, less happy--and completely unprepared for adulthood--and what that means for the rest of us*. Simon and Schuster.
6. Randstad. (2023, January 4). *New Work Studie: Trendreport Serie zur neuen Arbeitswelt*. <https://www.randstad.de/hr-portal/unternehmensfuehrung/new-work/trendreport/>.